

50 Vragen en Antwoorden over het levenstestament

Vraag 1: Wat is een levenstestament?

Een levenstestament is een juridisch document waarin je vastlegt wie namens jou beslissingen mag nemen wanneer je dit zelf niet meer kunt door ziekte, ongeval of een andere vorm van wilsonbekwaamheid. In tegenstelling tot een 'gewoon' testament, dat pas in werking treedt na overlijden, is een levenstestament juist bedoeld voor tijdens je leven. Het geeft een vertrouwenspersoon, ook wel gevolmachtigde genoemd, de bevoegdheid om jouw zaken te regelen wanneer jij dat zelf niet meer kunt. Dit kan gaan over financiële zaken, zoals het beheren van je bankrekeningen of het betalen van rekeningen, maar ook over medische beslissingen of persoonlijke wensen rond verzorging. Het levenstestament is dus in essentie een vorm van voorzorg waarmee je de regie houdt over je leven, zelfs wanneer je zelf geen beslissingen meer kunt nemen. Dit document voorkomt ook dat de rechter een bewindvoerder of mentor moet aanstellen als je wilsonbekwaam wordt.

Vraag 2: Wat is het verschil tussen een levenstestament en een gewoon testament?

Het belangrijkste verschil is het moment waarop deze documenten in werking treden. Een gewoon testament treedt pas in werking na je overlijden en regelt de verdeling van je nalatenschap. Een levenstestament daarentegen is juist bedoeld voor tijdens je leven, specifiek voor de situatie waarin je niet meer in staat bent om zelf beslissingen te nemen door bijvoorbeeld dementie, coma of een andere vorm van wilsonbekwaamheid. Daarnaast verschilt ook de inhoud. Een gewoon testament gaat voornamelijk over de verdeling van bezittingen en eventueel voogdijschap voor minderjarige kinderen. Een levenstestament bevat volmachten en wensen voor tijdens je leven, zoals wie je financiën mag beheren, welke medische behandelingen je wel of niet wilt ondergaan, en hoe je verzorgd wilt worden. Beide documenten vullen elkaar aan en zijn onderdeel van een complete juridische voorzorgplanning.

Vraag 3: Waarom zou ik een levenstestament moeten opstellen?

Een levenstestament opstellen is een vorm van voorzorg die je veel gemoedsrust kan geven. Het zorgt ervoor dat jouw wensen worden gerespecteerd, ook als je die zelf niet meer kenbaar kunt maken. Zonder levenstestament kan het voorkomen dat de rechter een bewindvoerder of mentor moet aanstellen die je niet zelf hebt gekozen. Bovendien voorkomt een levenstestament mogelijke conflicten tussen familieleden over wie wat mag beslissen. Het is vooral belangrijk voor mensen met een eigen woning, vermogen, een eigen bedrijf of specifieke wensen rond medische behandelingen. Ook als je een partner hebt met wie je niet getrouwd bent of geen geregistreerd partnerschap hebt, is een levenstestament cruciaal omdat je partner anders geen zeggenschap heeft over jouw zaken. Kortom, een levenstestament geeft je de zekerheid dat jouw zaken worden geregeld zoals jij dat wilt, door mensen die jij vertrouwt.

Vraag 4: Wie kan ik aanwijzen als gevolmachtigde in mijn levenstestament?

Je kunt in principe iedereen aanwijzen als gevolmachtigde in je levenstestament, zolang deze persoon meerderjarig en handelingsbekwaam is. Vaak worden familieleden gekozen zoals een partner, kind of broer of zus, maar het kan ook een goede vriend of kennis zijn. Het belangrijkste is dat je iemand kiest die je volledig vertrouwt en die jouw wensen respecteert. Je kunt ook meerdere gevolmachtigden aanwijzen, bijvoorbeeld één voor financiële zaken en één voor medische beslissingen. Het is verstandig om ook opvolgende gevolmachtigden te benoemen voor het geval je eerste keuze niet beschikbaar is of de taak niet meer kan uitvoeren. Kies bij voorkeur iemand die goed met geld kan omgaan als het om financiële zaken gaat, en iemand die stevig in zijn schoenen staat voor medische beslissingen. Bespreek je keuze altijd vooraf met de persoon die je wilt aanwijzen, zodat deze weet wat er van hem of haar verwacht wordt.

Vraag 5: Welke zaken kan ik regelen in een levenstestament?

In een levenstestament kun je een breed scala aan zaken regelen. De meest voorkomende zijn financiële volmachten voor het beheren van je bankrekeningen, betalen van rekeningen, belastingaangifte doen en het beheren van je vermogen. Daarnaast kun je medische volmachten opnemen voor beslissingen over je gezondheid, behandelingen en verzorging. Je kunt specifieke wensen vastleggen rond reanimatie, kunstmatige beademing of euthanasie. Ook praktische zaken zoals de verzorging van huisdieren, toegang tot je digitale accounts en beheer van je woning kunnen worden geregeld. Sommige mensen nemen ook wensen op over hun dagelijks leven, zoals waar ze willen wonen als ze hulpbehoevend worden, welke hobby's ze willen blijven uitoefenen en hoe ze hun sociale contacten willen onderhouden. Het levenstestament biedt ruimte voor al je persoonlijke wensen en instructies.

Vraag 6: Hoe stel ik een levenstestament op?

Het opstellen van een levenstestament doe je bij voorkeur met hulp van een notaris, hoewel dit niet wettelijk verplicht is. De notaris zorgt ervoor dat het document juridisch waterdicht is en kan je adviseren over alle aspecten die relevant zijn voor jouw specifieke situatie. De procedure begint meestal met een intakegesprek waarin je je wensen bespreekt. De notaris stelt vervolgens een concept op dat je kunt beoordelen en eventueel aanpassen. Daarna volgt de officiële ondertekening waarbij de notaris controleert of je wilsbekwaam bent op dat moment. Het is belangrijk dat je vooraf goed nadenkt over wie je als gevolmachtigde wilt aanwijzen en welke instructies je wilt geven. Verzamel relevante informatie zoals vermogensoverzichten, medische voorkeuren en contactgegevens van belangrijke personen. Hoe beter je bent voorbereid, hoe beter het levenstestament zal aansluiten bij jouw persoonlijke situatie en wensen.

Vraag 7: Is een levenstestament wettelijk bindend?

Een levenstestament is wettelijk bindend in de zin dat de volmachten die je erin opneemt rechtsgeldig zijn. De gevolmachtigde krijgt daarmee de juridische bevoegdheid om namens jou te handelen. Echter, voor medische wensen ligt dit genuanceerder. Artsen zijn uiteindelijk gebonden aan hun medische beroepscode en kunnen niet gedwongen worden om behandelingen uit te voeren die volgens hen medisch niet verantwoord zijn. Ze zullen je wensen wel zeer serieus nemen en in

hun besluitvorming betrekken. Een notarieel vastgelegd levenstestament heeft een grotere juridische status dan een zelfgeschreven document, omdat de notaris heeft gecontroleerd of je wilsbekwaam was bij het opstellen en of je niet onder druk stond. Banken, verzekeraars en andere instanties zullen een notariële volmacht doorgaans zonder problemen accepteren, terwijl ze bij een zelfgeschreven document mogelijk meer vragen stellen of aanvullende eisen stellen.

Vraag 8: Wanneer treedt een levenstestament in werking?

Een levenstestament treedt in werking op het moment dat je wilsonbekwaam wordt, tenzij je in het document zelf een andere ingangsdatum hebt bepaald. Je kunt er bijvoorbeeld voor kiezen dat de volmacht direct ingaat, zodat je gevolmachtigde meteen namens jou kan handelen, ook als je nog wilsbekwaam bent. Dit kan handig zijn als je bijvoorbeeld in het buitenland verblijft of fysiek beperkt bent. Het vaststellen van wilsonbekwaamheid is een belangrijke kwestie. Je kunt in je levenstestament opnemen wie mag bepalen of je wilsonbekwaam bent, bijvoorbeeld je huisarts of een specialist. Soms wordt een verklaring van een arts verlangd voordat instellingen zoals banken de gevolmachtigde laten handelen. In de praktijk is het vaak een geleidelijk proces, waarbij je gevolmachtigde steeds meer taken overneemt naarmate je minder in staat bent om zelf beslissingen te nemen.

Vraag 9: Kan ik een levenstestament wijzigen of herroepen?

Ja, zolang je wilsbekwaam bent, kun je je levenstestament op elk moment wijzigen of herroepen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn als je van gevolmachtigde wilt veranderen, nieuwe wensen wilt toevoegen of bestaande instructies wilt aanpassen. Voor een wijziging ga je terug naar de notaris, die dan een nieuw document opstelt of een aanvulling maakt op het bestaande testament. Bij een volledige herroeping zal de notaris een akte van herroeping opstellen. Het is belangrijk om na een wijziging of herroeping alle betrokken partijen te informeren, zoals je gevolmachtigde, bank, verzekeraar en huisarts. Zorg er ook voor dat oude exemplaren van je levenstestament worden vernietigd of duidelijk als 'vervallen' worden gemarkeerd om verwarring te voorkomen. Het is aan te raden om je levenstestament elke paar jaar te evalueren om te zien of het nog aansluit bij je huidige situatie en wensen.

Vraag 10: Wat gebeurt er als ik geen levenstestament heb?

Als je geen levenstestament hebt en wilsonbekwaam wordt, kan de rechter een bewindvoerder en/of mentor aanstellen om je belangen te behartigen. Dit gebeurt via een procedure bij de kantonrechter, waarbij familieleden of andere betrokkenen een verzoek indienen. De rechter kiest meestal een familielid, maar kan ook een professionele bewindvoerder aanstellen. Dit proces kost tijd en geld en je hebt geen invloed op wie er wordt aangesteld. Bovendien hebben bewindvoerders en mentoren minder vrijheid dan een gevolmachtigde; ze moeten voor veel beslissingen toestemming vragen aan de rechter en jaarlijks verantwoording afleggen. Voor echtgenoten en geregistreerde partners geldt dat ze elkaar in sommige situaties kunnen vertegenwoordigen, maar deze bevoegdheid is beperkt. Zonder levenstestament is er ook geen duidelijkheid over je medische wensen en voorkeuren voor verzorging, wat kan leiden tot moeilijke beslissingen voor je familie en zorgverleners.

Vraag 11: Wat kost het opstellen van een levenstestament?

De kosten voor het opstellen van een levenstestament variëren afhankelijk van de complexiteit van je situatie en de notaris die je kiest. Gemiddeld liggen de kosten tussen de €300 en €1000. Een standaard levenstestament met basale volmachten is goedkoper dan een uitgebreid document met veel specifieke instructies en meerdere gevolmachtigden. Sommige notariskantoren werken met vaste pakketten, terwijl anderen een uurtarief hanteren. Het is verstandig om vooraf verschillende offertes op te vragen en te vergelijken. Bedenk daarbij dat de goedkoopste optie niet altijd de beste is; een goed levenstestament dat precies aansluit bij jouw wensen is een investering in je toekomstige gemoedsrust. Veel notarissen bieden een gratis of voordelig intakegesprek aan om je situatie te bespreken en een passend advies te geven. Sommige rechtsbijstandverzekeringen vergoeden een deel van de kosten, dus het kan lonen om dit na te vragen bij je verzekeraar.

Vraag 12: Kan ik zelf een levenstestament opstellen zonder notaris?

Ja, je kunt zelf een levenstestament opstellen zonder tussenkomst van een notaris, maar dit heeft een aantal nadelen. Een zelfgeschreven levenstestament heeft minder juridische bewijskracht dan een notarieel document. Banken, verzekeraars en zorginstellingen kunnen extra eisen stellen of zelfs weigeren om een niet-notariële volmacht te accepteren. Een notaris controleert of je wilsbekwaam bent bij het opstellen van het document en of je niet onder druk staat, wat extra zekerheid biedt. Bovendien heeft een notaris expertise op dit gebied en kan je adviseren over zaken waar je zelf mogelijk niet aan denkt. Als je toch zelf een levenstestament wilt opstellen, gebruik dan betrouwbare bronnen en voorbeelddocumenten. Zorg voor duidelijke formuleringen en laat het document ondertekenen door getuigen. Bespreek het document met je gevolmachtigde en andere betrokkenen en bewaar het op een veilige maar toegankelijke plaats.

Vraag 13: Wie moet ik informeren over mijn levenstestament?

Het is belangrijk om in ieder geval je gevolmachtigde(n) te informeren over het bestaan en de inhoud van je levenstestament. Zij moeten immers weten wat er van hen verwacht wordt en waar ze het document kunnen vinden als dat nodig is. Daarnaast is het verstandig om je huisarts en andere belangrijke zorgverleners te informeren over je medische wensen. Ook banken en andere financiële instellingen waar je rekeningen hebt, kunnen alvast op de hoogte worden gebracht van de financiële volmacht. Je kunt ervoor kiezen om je naaste familie in te lichten, vooral als zij niet als gevolmachtigde zijn aangewezen, om latere verwarring of conflicten te voorkomen. Sommige mensen maken een kaartje voor in hun portemonnee waarop staat dat ze een levenstestament hebben en waar het te vinden is. De notaris bewaart een exemplaar, maar je kunt ook zelf kopieën verstrekken aan relevante personen of instanties.

Vraag 14: Wat is een medische volmacht en wat kan ik daarin regelen?

Een medische volmacht is een onderdeel van het levenstestament waarin je vastlegt wie namens jou medische beslissingen mag nemen als je dat zelf niet meer kunt. Deze persoon wordt vaak je 'zorgvertegenwoordiger' genoemd. In de medische volmacht kun je specifieke wensen opnemen over behandelingen die je wel of niet wilt ondergaan, zoals reanimatie, kunstmatige beademing, sondevoeding of experimentele behandelingen. Je kunt ook je voorkeuren aangeven voor pijnbestrijding, palliatieve zorg en mogelijk euthanasie. Specifieke medische aandoeningen en hoe

je daarmee om wilt gaan kunnen worden beschreven. Daarnaast kun je vastleggen of je orgaandonor wilt zijn en of je lichaam voor de wetenschap beschikbaar wordt gesteld na overlijden. De medische volmacht gaat vaak samen met een behandelverbod of een niet-reanimeren verklaring. Het is belangrijk om deze wensen regelmatig te bespreken met je huisarts en zorgvertegenwoordiger, omdat medische inzichten en je eigen voorkeuren kunnen veranderen.

Vraag 15: Wat is een digitale volmacht en waarom is deze belangrijk?

Een digitale volmacht is een relatief nieuw onderdeel van het levenstestament waarin je regelt wie toegang krijgt tot je digitale bezittingen en accounts als je dat zelf niet meer kunt regelen. Dit wordt steeds belangrijker nu veel van ons leven zich online afspeelt. In een digitale volmacht kun je vastleggen wie toegang krijgt tot je e-mail, sociale media, online bankieren, clouddiensten, webwinkels en andere digitale accounts. Je kunt specifieke instructies geven over wat er met deze accounts moet gebeuren, zoals welke berichten geplaatst mogen worden, welke accounts moeten worden opgeheven en welke data bewaard moet blijven. Het is verstandig om een actuele lijst bij te houden van al je online accounts met gebruikersnamen en wachtwoorden, en deze op een veilige plaats te bewaren waar je gevolmachtigde erbij kan. Sommige platforms bieden specifieke tools voor het beheer van accounts na overlijden of wilsonbekwaamheid, zoals Facebook's nalatenschapscontact of Google's inactieve accountbeheer. Deze instellingen kun je alvast activeren als aanvulling op je digitale volmacht.

Vraag 16: Kan ik in mijn levenstestament vastleggen waar ik wil wonen als ik hulpbehoevend word?

Ja, je kunt in je levenstestament specifieke wensen opnemen over waar je wilt wonen als je hulpbehoevend wordt. Je kunt bijvoorbeeld aangeven dat je zo lang mogelijk thuis wilt blijven wonen met thuiszorg, of juist voorkeur hebt voor een bepaald verzorgingshuis of woonvorm. Je kunt zelfs specifieke instellingen noemen waar je wel of niet naartoe wilt. Het is belangrijk om hierbij rekening te houden met de praktische haalbaarheid; sommige woonwensen zijn mogelijk niet realiseerbaar vanwege wachtlijsten, financiële beperkingen of de mate van zorg die je nodig hebt. Je kunt in je levenstestament ook instructies geven over de verkoop of verhuur van je huidige woning als je daar niet meer kunt wonen. Bespreek je woonwensen met je gevolmachtigde en eventueel met een zorgprofessional om een realistisch beeld te krijgen van de mogelijkheden. Houd er rekening mee dat woonwensen vaak aangepast moeten worden naarmate je zorgbehoefte verandert, dus bouw enige flexibiliteit in je instructies in.

Vraag 17: Wat is een niet-reanimeren verklaring en hoe werkt die?

Een niet-reanimeren verklaring, ook wel bekend als een NR-verklaring, is een document waarin je aangeeft dat je niet gereanimeerd wilt worden als je een hartstilstand krijgt. Deze verklaring kan onderdeel zijn van je levenstestament of als apart document worden opgesteld. De verklaring is vooral bedoeld voor situaties waarin reanimatie waarschijnlijk weinig succesvol zal zijn of wanneer je kwaliteit van leven na reanimatie mogelijk sterk verminderd zou zijn. Een niet-reanimeren verklaring wordt in principe gerespecteerd door zorgverleners, maar in acute situaties waar snel

gehandeld moet worden, is er niet altijd tijd om de verklaring te raadplegen. Daarom dragen sommige mensen een niet-reanimeren penning die direct zichtbaar is voor hulpverleners. Het is belangrijk om je besluit om niet gereanimeerd te willen worden goed te doordenken en te bespreken met je huisarts en naasten. Je huisarts kan je informeren over de medische aspecten en de gevolgen van je keuze. Regelmatige evaluatie van je besluit is aan te raden, omdat je mening hierover kan veranderen naarmate je levenssituatie of gezondheid verandert.

Vraag 18: Kan ik euthanasie regelen in mijn levenstestament?

In Nederland kun je in je levenstestament een euthanasieverklaring opnemen, waarin je aangeeft onder welke omstandigheden je euthanasie zou willen. Deze verklaring wordt gezien als een schriftelijk verzoek en kan een rol spelen in de besluitvorming van artsen, maar is niet bindend. De arts moet altijd aan de zorgvuldigheidseisen van de euthanasiewet voldoen, waaronder de eis dat er sprake is van ondraaglijk en uitzichtloos lijden. Een belangrijk probleem bij dementie is dat je op het moment van uitvoering vaak niet meer wilsbekwaam bent om je verzoek te bevestigen. In je euthanasieverklaring kun je specifieke situaties beschrijven waarbij je euthanasie zou wensen, zoals vergevorderde dementie of ernstige invaliditeit. Hoe specifiek je bent, hoe duidelijker het is voor artsen wat je bedoelt. Het is cruciaal om je wensen regelmatig te bespreken met je huisarts en je euthanasieverklaring periodiek te herbevestigen, bijvoorbeeld door een nieuwe handtekening met datum. Ook je gevolmachtigde en naasten moeten op de hoogte zijn van je wensen, zodat zij deze kunnen ondersteunen als je dat zelf niet meer kunt.

Vraag 19: Wat is het verschil tussen een bewindvoerder, mentor en curator?

Deze drie wettelijke beschermingsmaatregelen verschillen in hun reikwijdte en toepassingsgebied. Een bewindvoerder wordt aangesteld om iemands financiële belangen te behartigen. Hij of zij beheert de goederen en het vermogen van de betrokkene en neemt financiële beslissingen. Een mentor wordt aangesteld voor niet-financiële zaken en neemt beslissingen over verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. Een curator heeft de meest verstrekkende bevoegdheden en wordt aangesteld als iemand zowel financieel als persoonlijk niet meer in staat is om beslissingen te nemen. Een curator behartigt zowel de financiële als persoonlijke belangen en de betrokkene wordt handelingsonbekwaam verklaard. Deze maatregelen worden door de rechter opgelegd, meestal op verzoek van familie of andere betrokkenen. Met een levenstestament kun je deze wettelijke maatregelen vaak voorkomen door zelf een gevolmachtigde aan te wijzen. De gevolmachtigde in een levenstestament heeft doorgaans meer vrijheid dan een bewindvoerder of mentor, omdat deze minder verantwoording aan de rechter hoeft af te leggen.

Vraag 20: Wat is een schenkingsvolmacht en waarom zou ik die opnemen?

Een schenkingsvolmacht is een specifieke bepaling in je levenstestament die je gevolmachtigde de bevoegdheid geeft om namens jou schenkingen te doen. Zonder deze expliciete bevoegdheid mag een gevolmachtigde geen giften doen van jouw vermogen. Een schenkingsvolmacht kan nuttig zijn voor vermogensplanning en het besparen van erfbelasting. Door tijdens je leven al schenkingen te doen aan je erfgenamen, kan de belastingdruk op je nalatenschap worden verminderd. In de schenkingsvolmacht kun je precies vastleggen wie welke schenkingen mag ontvangen, voor welke

bedragen en met welke frequentie. Je kunt bijvoorbeeld jaarlijkse schenkingen aan je kinderen of kleinkinderen regelen binnen de belastingvrije schenkingsvrijstelling. Ook kun je vastleggen of de schenkingen moeten worden aangepast aan inflatie of veranderde belastingwetgeving. Het is belangrijk om duidelijke kaders te stellen om misbruik te voorkomen. Je kunt bijvoorbeeld bepalen dat schenkingen alleen mogen worden gedaan als er voldoende vermogen overblijft voor je eigen verzorging en levensonderhoud.

Vraag 21: Wat is het verschil tussen een levenstestament en een zorgvolmacht?

Een zorgvolmacht is eigenlijk een onderdeel van een levenstestament dat specifiek gericht is op medische en persoonlijke zorgbeslissingen. Het grote verschil is dat een levenstestament doorgaans breder is en ook financiële volmachten en persoonlijke wensen bevat. Een zorgvolmacht beperkt zich tot beslissingen over medische behandelingen, verzorging en verpleging. Sommige mensen kiezen ervoor om alleen een zorgvolmacht op te stellen als ze geen uitgebreide financiële regeling nodig hebben of als ze die zaken al op een andere manier hebben geregeld. Een zorgvolmacht kan bij de notaris worden opgesteld, maar ook een schriftelijke verklaring die je zelf opstelt kan rechtsgeldig zijn, hoewel die mogelijk minder bewijskracht heeft. In beide documenten wijs je een vertrouwenspersoon aan die namens jou beslissingen mag nemen als je dat zelf niet meer kunt. Het voordeel van een volledig levenstestament is dat alle regelingen in één document zijn samengebracht, wat duidelijkheid schept voor alle betrokkenen.

Vraag 22: Hoe kan ik mijn bedrijf beschermen in mijn levenstestament?

Als ondernemer is het cruciaal om in je levenstestament specifieke regelingen te treffen voor je bedrijf. Je kunt een ondernemersvolmacht opnemen die een vertrouwenspersoon, bij voorkeur iemand met kennis van je bedrijf, de bevoegdheid geeft om beslissingen te nemen over de bedrijfsvoering. Hierin kun je vastleggen wie de dagelijkse leiding mag overnemen, welke bevoegdheden deze persoon heeft en welke beslissingen goedkeuring vereisen van andere betrokkenen. Je kunt ook instructies geven over een eventuele verkoop van het bedrijf, samenwerking met andere partijen of een tijdelijke waarnemer. Voor eenmanszaken is het belangrijk om te bedenken dat deze rechtsvorm sterk aan jou als persoon is verbonden, wat complicaties kan geven bij wilsonbekwaamheid. Voor vennootschappen zijn er vaak al statutaire regelingen, maar een levenstestament kan deze aanvullen. Het is verstandig om je accountant, bedrijfsadviseur en eventuele compagnons te betrekken bij het opstellen van dit deel van je levenstestament. Overweeg ook een overlijdenstestament en een overlijdensrisicoverzekering als aanvullende bescherming voor je bedrijf.

Vraag 23: Hoe verhoudt een levenstestament zich tot een testament bij overlijden?

Een levenstestament en een testament bij overlijden zijn complementaire documenten die samen een complete juridische voorzorgplanning vormen. Het levenstestament regelt zaken tijdens je leven als je wilsonbekwaam wordt, terwijl een testament bij overlijden bepaalt wat er met je nalatenschap gebeurt na je dood. Beide documenten kunnen bij dezelfde notaris worden opgesteld, maar het zijn

afzonderlijke aktes. Het is belangrijk dat deze documenten op elkaar aansluiten en geen tegenstrijdige bepalingen bevatten. Bijvoorbeeld, als je in je testament een executeur hebt aangewezen die na je overlijden je nalatenschap afwikkelt, is het logisch dat deze persoon ook op de hoogte is van je levenstestament. Sommige bepalingen in je levenstestament, zoals een schenkingsplan, kunnen invloed hebben op wat er uiteindelijk in je nalatenschap zit bij overlijden. Andersom kan je testament bij overlijden voorwaarden bevatten die relevant zijn voor je gevolmachtigde tijdens je leven, zoals het in stand houden van bepaalde bezittingen voor je erfgenamen.

Vraag 24: Kan ik mijn uitvaartwensen opnemen in mijn levenstestament?

Ja, je kunt je uitvaartwensen opnemen in je levenstestament, hoewel dit strikt genomen niet de meest logische plaats is. Een levenstestament is namelijk bedoeld voor regelingen tijdens je leven, terwijl een uitvaart na je overlijden plaatsvindt. Toch kiezen veel mensen ervoor om hun uitvaartwensen in hun levenstestament te vermelden, zodat alle belangrijke persoonlijke wensen in één document zijn verzameld. Je kunt gedetailleerde instructies geven over crematie of begravenis, de locatie van de ceremonie, muziek, sprekers, bloemen, en andere persoonlijke voorkeuren. Ook kun je aangeven wie de uitvaart mag regelen en uit welke middelen deze betaald moet worden. Als je je uitvaartwensen in je levenstestament opneemt, is het belangrijk om je naasten hiervan op de hoogte te stellen, zodat zij weten dat ze dit document moeten raadplegen na je overlijden. Sommige mensen kiezen ervoor om naast het levenstestament een apart uitvaartcodicil op te stellen of een uitvaartverzekering af te sluiten met daarbij hun wensen.

Vraag 25: Wat is een wilsverklaring en hoe verschilt deze van een levenstestament?

Een wilsverklaring is een schriftelijk document waarin je specifieke wensen vastlegt met betrekking tot je medische behandeling voor het geval je dit niet meer zelf kunt aangeven. Het gaat hierbij vaak om een specifiek aspect van je medische zorg, zoals een niet-reanimeren verklaring of een euthanasieverzoek. Een levenstestament is veel breder en omvat naast medische wensen ook financiële volmachten en persoonlijke voorkeuren. Je kunt zeggen dat een wilsverklaring een onderdeel kan zijn van een levenstestament. Een wilsverklaring kun je zelf opstellen, terwijl een levenstestament meestal door een notaris wordt opgemaakt. Beide documenten hebben als doel om je wensen te laten respecteren als je zelf niet meer in staat bent om deze kenbaar te maken. Een wilsverklaring heeft een beperktere juridische bewijskracht dan een notarieel levenstestament, maar zal door zorgverleners wel serieus worden genomen, vooral als deze recent is opgesteld en regelmatig is herbevestigd. Veel mensen kiezen ervoor om zowel een uitgebreid levenstestament te hebben als aparte wilsverklaringen voor specifieke medische situaties.

Vraag 26: Wat moet ik regelen voor mijn huisdieren in mijn levenstestament?

Het regelen van zorg voor je huisdieren is een belangrijk maar vaak vergeten aspect van een levenstestament. Je kunt hierin vastleggen wie de verzorging van je huisdieren overneemt als je dat zelf niet meer kunt doen. Kies bij voorkeur iemand die affiniteit heeft met dieren en je huisdieren al

kent. Je kunt specifieke instructies geven over voeding, medicatie, dierenartsbezoeken en de dagelijkse routine van je huisdier. Ook kun je een financiële voorziening treffen om de kosten van de verzorging te dekken, bijvoorbeeld door een specifiek geldbedrag te reserveren of een huisdierenverzekering af te sluiten. Het is belangrijk om vooraf te overleggen met de persoon die je wilt aanwijzen als verzorger, om zeker te weten dat deze bereid en in staat is om deze verantwoordelijkheid op zich te nemen. Je kunt ook een alternatieve verzorger aanwijzen voor het geval je eerste keuze niet beschikbaar is. Overweeg ook wat je wilt dat er met je huisdieren gebeurt als ze je overleven, bijvoorbeeld adoptie door een bekende of plaatsing via een specifieke dierenorganisatie.

Vraag 27: Kan ik in mijn levenstestament regelen dat ik toegang blijf houden tot mijn (klein)kinderen?

Ja, je kunt in je levenstestament wensen opnemen over het contact met je (klein)kinderen als je wilsonbekwaam wordt. Dit is vooral relevant als je bang bent dat bepaalde familieleden je zouden kunnen isoleren of contacten zouden kunnen beperken. Je kunt in je levenstestament vastleggen wie je wilt blijven zien, hoe vaak en onder welke omstandigheden. Dit heeft echter geen absolute juridische afdwingbaarheid, vooral niet bij kleinkinderen, omdat de ouders uiteindelijk beslissen met wie hun minderjarige kinderen contact hebben. Toch kan het opnemen van deze wensen in je levenstestament helpen om je standpunt duidelijk te maken en kan het je gevolmachtigde een basis geven om namens jou te pleiten voor deze contacten. Het kan verstandig zijn om je wensen hierover ook rechtstreeks te bespreken met je familie, zodat ze bekend zijn met je verlangens voordat er een situatie ontstaat waarin je dit zelf niet meer kunt aangeven. In sommige gevallen kun je overwegen om regelmatige bezoeken aan bepaalde familieleden als voorwaarde te verbinden aan financiële bepalingen in je levenstestament.

Vraag 28: Wat is de rol van de notaris bij het opstellen van een levenstestament?

De notaris vervult een cruciale rol bij het opstellen van een levenstestament. Allereerst geeft de notaris deskundig advies over de mogelijkheden en beperkingen van een levenstestament in jouw specifieke situatie. De notaris helpt je ook bij het formuleren van je wensen in juridisch correcte taal, zodat het document rechtsgeldig is en zo min mogelijk ruimte laat voor verschillende interpretaties. Een belangrijke taak van de notaris is het vaststellen van je wilsbekwaamheid op het moment van ondertekening. Dit geeft het document meer juridische bewijskracht. De notaris controleert ook je identiteit en zorgt ervoor dat je het document in vrijheid ondertekent, zonder druk van buitenaf. Na ondertekening bewaart de notaris het originele document in zijn kluis en geeft afschriften aan jou en eventueel aan je gevolmachtigde. De notaris kan je ook adviseren over het informeren van relevante instanties en personen. Bovendien houdt de notaris je levenstestament bij in het Centraal Levenstestamentenregister, zodat andere notarissen kunnen zien dat je een levenstestament hebt als ze daarnaar zoeken.

Vraag 29: Hoe zorg ik ervoor dat mijn levenstestament actueel blijft?

Het actueel houden van je levenstestament is essentieel om ervoor te zorgen dat het document blijft aansluiten bij je huidige situatie en wensen. Het is aan te raden om je levenstestament minimaal elke drie tot vijf jaar te evalueren, of eerder als er significante veranderingen in je leven plaatsvinden zoals een huwelijk, echtscheiding, geboorte van kinderen of kleinkinderen, verhuizing naar het buitenland, aankoop van een woning of veranderingen in je gezondheid. Ook wijzigingen in de wetgeving kunnen aanleiding zijn om je levenstestament te herzien. Je kunt een aantekening maken in je agenda om periodiek je levenstestament te bekijken. Bespreek regelmatig met je gevolmachtigde of deze nog steeds bereid en in staat is om deze rol te vervullen. Als je wijzigingen wilt aanbrengen, ga je terug naar de notaris voor een aanvulling of een geheel nieuw document. Sommige notariskantoren bieden een service aan waarbij ze je proactief informeren over relevante wetswijzigingen die invloed kunnen hebben op je levenstestament. Houd ook je lijsten met digitale accounts, bezittingen en belangrijke contactpersonen actueel en zorg dat je gevolmachtigde weet waar deze informatie te vinden is.

Vraag 30: Kan ik in mijn levenstestament vastleggen wie mijn sociale media accounts mag beheren?

Ja, in je levenstestament kun je specifieke instructies opnemen over het beheer van je sociale media accounts als je daar zelf niet meer toe in staat bent. Dit valt onder de digitale volmacht, waarin je vastlegt wie toegang krijgt tot je online aanwezigheid. Je kunt per platform specifieke instructies geven, zoals of je account actief moet blijven, of er nog berichten geplaatst mogen worden, of het account na verloop van tijd moet worden omgezet in een herdenkingspagina of volledig moet worden verwijderd. Geef je gevolmachtigde de benodigde inloggegevens en houd deze informatie actueel als je wachtwoorden verandert. Het is ook verstandig om te kijken naar de eigen regelingen die platforms hebben voor accounts van mensen die wilsonbekwaam zijn geworden, zoals Facebook's nalatenschapscontact of Google's inactieve accountbeheerder. Je kunt deze instellingen alvast activeren naast je bepalingen in het levenstestament. Bedenk goed wat er in je accounts staat dat privé is en wat je wel of niet gedeeld wilt hebben. Sommige platforms hebben specifieke voorwaarden voor wat er met accounts gebeurt als de eigenaar niet meer in staat is om ze te beheren, dus het is goed om de gebruiksvoorwaarden hierop na te lezen.

Vraag 31: Hoe gedetailleerd moet ik mijn medische wensen beschrijven in mijn levenstestament?

Het is belangrijk om je medische wensen zo specifiek en gedetailleerd mogelijk te beschrijven in je levenstestament, om misverstanden te voorkomen en ervoor te zorgen dat je gevolmachtigde en zorgverleners weten wat je bedoelt. In plaats van algemene uitspraken zoals "geen zinloos medisch handelen", kun je beter concrete situaties en behandelingen benoemen. Beschrijf bijvoorbeeld onder welke omstandigheden je wel of niet gereanimeerd wilt worden, of je kunstmatige beademing of sondevoeding wenst, en wanneer je zou willen dat behandelingen worden gestaakt. Maak onderscheid tussen tijdelijke behandelingen met uitzicht op herstel en langdurige behandelingen bij een blijvende toestand. Je kunt ook je visie geven op experimentele behandelingen en deelname aan medische onderzoeken. Het helpt om je wensen te illustreren met voorbeelden uit je persoonlijke ervaring of met situaties die je hebt meegemaakt bij anderen. Overleg met je huisarts of een medisch specialist bij het formuleren van je wensen, zodat deze medisch realistisch en uitvoerbaar zijn. Houd er rekening mee dat je niet alle mogelijke medische situaties kunt voorzien, daarom is

het belangrijk dat je gevolmachtigde je waarden en overtuigingen goed kent om in onvoorziene situaties in je geest te kunnen beslissen.

Vraag 32: Wat is het verschil tussen een algemene en een specifieke volmacht?

Een algemene volmacht geeft je gevolmachtigde de bevoegdheid om al je zaken te behartigen en beslissingen te nemen over vrijwel alle aspecten van je leven. Een specifieke volmacht daarentegen is beperkt tot bepaalde handelingen of bepaalde aspecten van je leven, zoals alleen je financiën of alleen je medische zaken. Het voordeel van een algemene volmacht is dat deze allesomvattend is, waardoor je gevolmachtigde flexibel kan handelen in onvoorziene situaties. Het nadeel is dat je deze persoon veel vertrouwen moet geven. Bij een specifieke volmacht kun je de bevoegdheden nauwkeurig afbakenen en eventueel verdelen over verschillende personen met specifieke expertise, bijvoorbeeld een financieel adviseur voor je geldzaken en een familielid voor medische beslissingen. In je levenstestament kun je ook kiezen voor een tussenvorm, waarbij je een algemene volmacht verleent maar bepaalde handelingen uitsluit of aan voorwaarden verbindt. Bijvoorbeeld, je kunt bepalen dat de gevolmachtigde voor het verkopen van je huis toestemming nodig heeft van een andere vertrouwenspersoon. De keuze tussen een algemene of specifieke volmacht hangt af van je persoonlijke situatie, de complexiteit van je vermogen en je relatie met de beoogde gevolmachtigde.

Vraag 33: Wat gebeurt er met mijn levenstestament als ik emigreer?

Als je emigreert, is het belangrijk om te onderzoeken of je Nederlandse levenstestament erkend wordt in je nieuwe woonland. Dit verschilt per land en hangt af van internationale verdragen en de lokale wetgeving. In landen met een vergelijkbaar rechtssysteem, zoals België of Duitsland, wordt een Nederlands levenstestament vaak wel erkend, maar mogelijk niet alle onderdelen ervan. In landen met een heel ander rechtssysteem kan de erkenning problematischer zijn. Het is daarom verstandig om na emigratie een nieuw levenstestament op te stellen volgens de regels van je nieuwe woonland, eventueel naast je Nederlandse document. Informeer bij een lokale notaris of advocaat in je nieuwe woonland naar de mogelijkheden en beperkingen. Als je regelmatig tussen Nederland en je nieuwe woonland pendelt of in beide landen bezittingen hebt, kun je overwegen om in beide landen een levenstestament te hebben. Zorg er dan wel voor dat deze documenten op elkaar zijn afgestemd en geen tegenstrijdige bepalingen bevatten. Informeer ook je gevolmachtigde over je emigratie en overweeg of deze persoon nog steeds de meest geschikte keuze is, zeker als je ver weg gaat wonen.

Vraag 34: Kan ik in mijn levenstestament bijzondere bezittingen toewijzen aan specifieke personen?

In een levenstestament gaat het primair om regelingen tijdens je leven, niet om de verdeling van je nalatenschap na overlijden. Toch kun je in je levenstestament wel wensen opnemen over specifieke bezittingen als je wilsonbekwaam wordt. Je kunt bijvoorbeeld vastleggen dat bepaalde persoonlijke bezittingen zoals sieraden, kunstwerken of meubels bij jou moeten blijven of juist nu al aan bepaalde personen gegeven mogen worden. Dit kan vooral relevant zijn als je naar een verzorgingshuis of andere zorginstelling verhuist en niet al je bezittingen mee kunt nemen. Je kunt

je gevolmachtigde instrueren om bepaalde bezittingen te beheren met het oog op latere verdeling volgens je testament, of juist om ze alvast te verdelen om conflicten na je overlijden te voorkomen. Het is echter belangrijk om te beseffen dat regelingen in je levenstestament over de verdeling van bezittingen niet hetzelfde juridische gewicht hebben als bepalingen in je testament bij overlijden. Voor een definitieve toewijzing van bezittingen na je overlijden heb je nog steeds een regulier testament nodig. Zorg ervoor dat je beide documenten op elkaar afstemt om verwarring te voorkomen.

Vraag 35: Wat is het verschil tussen wilsbekwaamheid en handelingsbekwaamheid?

Wilsbekwaamheid en handelingsbekwaamheid zijn juridische begrippen die vaak door elkaar worden gebruikt, maar verschillende betekenissen hebben. Handelingsbekwaamheid is een algemene juridische status die iedereen heeft vanaf 18 jaar, tenzij de rechter anders heeft bepaald via bijvoorbeeld een curatele. Het geeft aan dat je rechtshandelingen kunt verrichten zoals het aangaan van contracten of het maken van een testament. Wilsbekwaamheid daarentegen gaat over je vermogen om in een specifieke situatie een weloverwogen beslissing te nemen. Het is dus situatiegebonden en kan fluctueren. Je kunt bijvoorbeeld wilsbekwaam zijn om te beslissen over dagelijkse zaken, maar niet over complexe financiële of medische beslissingen. Bij het opstellen van een levenstestament controleert de notaris of je wilsbekwaam bent voor deze specifieke handeling. Later, als je levenstestament in werking treedt, wordt er opnieuw gekeken naar je wilsbekwaamheid voor specifieke beslissingen. Het is mogelijk om wilsonbekwaam te zijn voor bepaalde beslissingen terwijl je nog steeds handelingsbekwaam bent in juridische zin. Een verklaring van wilsonbekwaamheid komt meestal van een arts en is specifiek voor bepaalde handelingen, terwijl handelingsonbekwaamheid alleen door de rechter kan worden vastgesteld en algemeen geldt.

Vraag 36: Wat is een Centraal Levenstestamentenregister en hoe werkt het?

Het Centraal Levenstestamentenregister (CLTR) is een database waarin notarissen kunnen registreren dat iemand een levenstestament heeft opgesteld. In dit register wordt niet de inhoud van het levenstestament opgenomen, maar alleen het feit dat het bestaat, bij welke notaris het is opgesteld en wie de gevolmachtigden zijn. Het doel van het register is om notarissen, rechters en bepaalde instanties de mogelijkheid te geven om te controleren of iemand een levenstestament heeft, voordat er bijvoorbeeld een bewindvoerder wordt aangesteld. Het register is niet openbaar; alleen notarissen en in bepaalde gevallen rechters hebben toegang. Als je een levenstestament bij de notaris laat opstellen, wordt dit automatisch geregistreerd in het CLTR. Je kunt ervoor kiezen om deze registratie niet te laten plaatsvinden, maar dat is meestal niet aan te raden omdat het juist een extra waarborg vormt. Het register werkt landelijk, dus een notaris in een andere plaats dan waar je woont kan ook zien dat je een levenstestament hebt. Bij wijziging of herroeping van je levenstestament wordt dit ook in het register bijgewerkt. Het CLTR bestaat sinds 2013 en wordt beheerd door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie.

Vraag 37: Wat is het verschil tussen een gewone en een doorlopende volmacht?

Het belangrijkste verschil tussen een gewone en een doorlopende volmacht zit in wat er gebeurt als je wilsonbekwaam wordt. Een gewone volmacht eindigt automatisch op het moment dat je wilsonbekwaam wordt, terwijl een doorlopende volmacht juist bedoeld is om ook na het intreden van wilsonbekwaamheid geldig te blijven. Een levenstestament bevat bijna altijd doorlopende volmachten, omdat het juist bedoeld is voor de situatie waarin je wilsonbekwaam bent geworden. In het dagelijks leven gebruik je vaak gewone volmachten, bijvoorbeeld als je iemand machtigt om namens jou een pakketje op te halen of je te vertegenwoordigen bij een vergadering. Deze volmachten zijn tijdelijk en beperkt. Een doorlopende volmacht moet aan strengere eisen voldoen en wordt meestal bij de notaris vastgelegd. In de volmacht moet expliciet worden vermeld dat deze doorloopt na wilsonbekwaamheid. Banken en andere financiële instellingen stellen vaak specifieke eisen aan doorlopende volmachten en hebben soms hun eigen formulieren hiervoor. Een doorlopende volmacht geeft meer zekerheid aan je gevolmachtigde dat hij of zij namens jou kan blijven handelen, ook als jouw geestelijke toestand achteruitgaat.

Vraag 38: Hoe voorkom ik misbruik van de volmacht door mijn gevolmachtigde?

Het voorkomen van misbruik van je volmacht is een legitieme zorg die je kunt adresseren door verschillende voorzorgsmaatregelen te nemen. Ten eerste is de keuze van je gevolmachtigde cruciaal; kies iemand die je volledig vertrouwt en die integer en capabel is. Je kunt in je levenstestament controlemechanismen inbouwen, zoals de verplichting voor je gevolmachtigde om periodiek verantwoording af te leggen aan een derde persoon, zoals een familielid, accountant of notaris. Je kunt ook kiezen voor twee gevolmachtigden die samen moeten handelen bij belangrijke beslissingen, het zogeheten 'vier-ogen-principe'. Voor bepaalde handelingen, zoals het verkopen van je woning of het doen van grote schenkingen, kun je aanvullende toestemming vereisen van een toezichthouder. In het levenstestament kun je duidelijke grenzen stellen aan wat de gevolmachtigde wel en niet mag doen, bijvoorbeeld door maximumbedragen vast te stellen voor uitgaven of schenkingen. Het is ook verstandig om transparantie te creëren door meerdere familieleden te informeren over het bestaan en de inhoud van je levenstestament. De notaris kan je adviseren over specifieke bepalingen die misbruik kunnen voorkomen in jouw situatie. Bedenk wel dat te veel beperkingen de effectiviteit van je gevolmachtigde kunnen verminderen.

Vraag 39: Wat is een duopolie in een levenstestament en wanneer is dat verstandig?

Een duopolie in een levenstestament betekent dat je twee gevolmachtigden aanwijst die samen moeten handelen bij het nemen van beslissingen namens jou. Dit kan een goede manier zijn om misbruik te voorkomen en te zorgen voor evenwichtige besluitvorming. Een duopolie is vooral verstandig als je meerdere kinderen hebt en geen jaloezie of conflicten wilt veroorzaken door één kind te kiezen. Ook als je zaken complex zijn en verschillende expertise vereisen, bijvoorbeeld financiële en medische kennis, kan een duopolie nuttig zijn. Je kunt in je levenstestament specificeren voor welke handelingen de gevolmachtigden samen moeten optreden en voor welke zaken ze individueel beslissingsbevoegdheid hebben. Dit voorkomt dat voor kleine, dagelijkse beslissingen altijd beide gevolmachtigden nodig zijn. Het nadeel van een duopolie is dat het de besluitvorming kan vertragen en dat het problemen kan geven als de gevolmachtigden het niet met elkaar eens zijn. Daarom is het verstandig om ook een geschillenregeling op te nemen, bijvoorbeeld bemiddeling door een derde persoon of een doorslaggevende stem voor één van de

gevolmachtigden in specifieke situaties. Kies personen die goed met elkaar kunnen samenwerken en vergelijkbare visies hebben op belangrijke kwesties.

Vraag 40: Hoe zorg ik ervoor dat mijn gevolmachtigde mijn waarden en voorkeuren respecteert?

Om ervoor te zorgen dat je gevolmachtigde jouw waarden en voorkeuren respecteert, is communicatie vóór en tijdens het opstellen van je levenstestament essentieel. Bespreek uitgebreid je overtuigingen, waarden en wensen met je beoogde gevolmachtigde. Neem in je levenstestament niet alleen concrete instructies op, maar ook achtergrondinformatie over waarom bepaalde keuzes voor jou belangrijk zijn. Je kunt een persoonlijke brief of videoboodschap maken waarin je je levensvisie en belangrijkste waarden uitlegt, die je gevolmachtigde kan raadplegen bij moeilijke beslissingen. In het levenstestament kun je ook criteria opnemen die je gevolmachtigde moet gebruiken bij het nemen van beslissingen, zoals het behoud van je waardigheid, het minimaliseren van pijn of het behouden van zoveel mogelijk zelfstandigheid. Het kan helpen om je gevolmachtigde te laten meegaan naar gesprekken met je notaris of arts, zodat deze persoon een beter begrip krijgt van je wensen. Kies als gevolmachtigde iemand die je goed kent en die vergelijkbare waarden heeft, zodat de kans groter is dat deze persoon in jouw geest zal handelen. Je kunt ook een toezichthouder aanwijzen die controleert of de gevolmachtigde volgens jouw waarden handelt. Regelmatige gesprekken met je gevolmachtigde blijven belangrijk, ook nadat het levenstestament is opgesteld, omdat je inzichten en voorkeuren kunnen veranderen.

Vraag 41: Wat gebeurt er met mijn levenstestament als ik ga scheiden?

Een echtscheiding heeft niet automatisch invloed op de geldigheid van je levenstestament, maar het is wel een belangrijk moment om je document te herzien. Als je ex-partner is aangewezen als gevolmachtigde, blijft deze aanwijzing formeel in stand totdat je het levenstestament wijzigt of herroept. In de praktijk zul je waarschijnlijk niet meer willen dat je ex-partner beslissingen voor je neemt als je wilsonbekwaam wordt. Het is daarom verstandig om zo snel mogelijk na de beslissing om te scheiden je levenstestament te laten aanpassen. Sommige notarissen nemen een bepaling op dat de aanwijzing van de partner als gevolmachtigde automatisch vervalt bij echtscheiding of zelfs al bij het indienen van een echtscheidingsverzoek, maar dit is niet standaard. Ook als je ex-partner niet je gevolmachtigde is, kan het zinvol zijn om je levenstestament te herzien als de scheiding invloed heeft op je vermogenspositie, je woonsituatie of je relatie met andere familieleden. Informeer alle relevante personen en instanties over de wijziging van je levenstestament, zodat zij weten dat je ex-partner niet langer bevoegd is om namens jou te handelen. Als je na je scheiding een nieuwe relatie krijgt, is dat ook een goed moment om je levenstestament opnieuw te bekijken.

Vraag 42: Kan een levenstestament zorgen dat ik langer thuis kan blijven wonen?

Een levenstestament kan inderdaad bijdragen aan de mogelijkheid om langer thuis te blijven wonen als je hulpbehoevend wordt. Je kunt in je levenstestament expliciet vastleggen dat het je wens is om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen en welke maatregelen daarvoor getroffen mogen worden. Je gevolmachtigde krijgt de bevoegdheid om financiële middelen in te zetten voor aanpassingen aan je

woning, het inhuren van thuiszorg of andere ondersteuning. Je kunt specifieke instructies geven over welke aanpassingen je wel of niet in je huis wilt, welke zorgverleners je prettig vindt en hoe intensief de zorg mag zijn. Ook kun je vastleggen onder welke omstandigheden je wel bereid zou zijn om te verhuizen naar een zorginstelling, bijvoorbeeld als je veiligheid in gevaar komt of als de zorg thuis niet meer toereikend is. Door deze wensen vast te leggen en een vertrouwenspersoon de middelen te geven om ze uit te voeren, vergroot je de kans dat je wens om thuis te blijven wonen wordt gerespecteerd. Daarnaast kan je gevolmachtigde tijdig regelingen treffen voor het aanvragen van zorgindicaties, persoonsgebonden budgetten of andere voorzieningen die nodig zijn om thuis te blijven wonen, ook als jij daar zelf niet meer toe in staat bent.

Vraag 43: Hoe zorg ik ervoor dat mijn bank de volmacht uit mijn levenstestament accepteert?

Banken zijn vaak terughoudend met het accepteren van volmachten, zelfs als deze notarieel zijn vastgelegd. Om ervoor te zorgen dat je bank de volmacht uit je levenstestament accepteert, is het verstandig om proactief te handelen. Informeer bij je bank welke specifieke eisen zij stellen aan een volmacht. Sommige banken hebben hun eigen volmachtformulieren of aanvullende vereisten. Vraag je notaris om rekening te houden met deze eisen bij het opstellen van je levenstestament. Na het opstellen van je levenstestament kun je het beste direct contact opnemen met je bank om de volmacht te laten registreren in hun systeem. Neem hiervoor een afschrift van je levenstestament mee of de specifieke bankvolmacht die de notaris heeft opgesteld. Het kan helpen om samen met je gevolmachtigde naar de bank te gaan, zodat deze persoon meteen bekend is bij de bankmedewerkers en eventueel identificatie kan tonen. Vraag de bank om schriftelijke bevestiging dat de volmacht is geaccepteerd en geregistreerd. Houd er rekening mee dat sommige banken periodiek vragen om een herbevestiging van de volmacht of een nieuwe wilsbekwaamheidsverklaring. Als je meerdere bankrekeningen hebt bij verschillende banken, moet je dit proces bij elke bank doorlopen.

Vraag 44: Kan ik in mijn levenstestament vastleggen dat ik deel wil blijven nemen aan bepaalde activiteiten?

Ja, je kunt in je levenstestament wensen opnemen over activiteiten waar je aan wilt blijven deelnemen, zelfs als je wilsonbekwaam wordt. Dit valt onder de persoonlijke wensen die je gevolmachtigde zou moeten respecteren. Je kunt specifieke activiteiten benoemen die voor jou belangrijk zijn, zoals het bijwonen van familiebijeenkomsten, het uitoefenen van hobby's, religieuze diensten bijwonen, of regelmatig naar buiten gaan voor frisse lucht en beweging. Je kunt aangeven welke prioriteit deze activiteiten voor je hebben en hoeveel financiële middelen daaraan besteed mogen worden. Het is zinvol om ook uit te leggen waarom deze activiteiten belangrijk voor je zijn, zodat je gevolmachtigde de onderliggende waarden begrijpt. Bedenk wel dat het niet altijd mogelijk zal zijn om aan alle activiteiten te blijven deelnemen, afhankelijk van je fysieke en mentale toestand. Daarom kun je ook alternatieven aangeven of een rangorde maken van wat voor jou het belangrijkste is. Deze persoonlijke wensen zijn niet juridisch afdwingbaar zoals de volmachten in je levenstestament, maar ze geven je gevolmachtigde en zorgverleners wel een duidelijke richtlijn voor wat jouw kwaliteit van leven bevordert.

Vraag 45: Wat is een zorgvolmacht en hoe verschilt deze van een medische volmacht?

Een zorgvolmacht en een medische volmacht worden vaak door elkaar gebruikt, maar er zijn subtiele verschillen in focus. Een medische volmacht richt zich specifiek op beslissingen over medische behandelingen, zoals operaties, medicatie en reanimatie. Een zorgvolmacht heeft een bredere reikwijdte en omvat naast medische beslissingen ook aspecten van dagelijkse verzorging, zoals waar je woont, welke thuiszorg je krijgt en hoe je dagindeling eruit ziet. In de praktijk worden beide vaak gecombineerd in één volmacht binnen het levenstestament. Je kunt dezelfde persoon aanwijzen voor beide aspecten, maar je kunt ook kiezen voor verschillende vertegenwoordigers, bijvoorbeeld een familielid voor de dagelijkse zorgbeslissingen en iemand met medische kennis voor de medische beslissingen. Bij beide volmachten is het belangrijk om duidelijke richtlijnen te geven over je wensen en voorkeuren. Artsen hebben uiteindelijk hun eigen professionele verantwoordelijkheid en kunnen niet gedwongen worden tot behandelingen die zij medisch niet verantwoord vinden, zelfs als je vertegenwoordiger daarom vraagt. Een zorgvolmacht geeft je vertegenwoordiger meer ruimte om beslissingen te nemen over je dagelijks leven en welzijn, terwijl een medische volmacht vooral gaat over behandelbeslissingen in samenspraak met artsen.

Vraag 46: Wat is een geldigheidstermijn van een levenstestament?

Een levenstestament heeft in principe geen wettelijke geldigheidstermijn en blijft geldig totdat je het herroept of totdat je overlijdt. Toch kan het verstandig zijn om in je levenstestament zelf een evaluatietermijn op te nemen, bijvoorbeeld elke drie of vijf jaar. Dit dwingt jou en je gevolmachtigde om periodiek te bekijken of het document nog actueel is en aansluit bij je huidige situatie en wensen. Sommige instanties, zoals banken of zorginstellingen, hanteren hun eigen beleid ten aanzien van de "versheid" van levenstestamenten en kunnen vragen om een recente versie of een herbevestiging. Ze doen dit om er zeker van te zijn dat de volmacht nog steeds je actuele wensen weergeeft. Het is daarom aan te raden om je levenstestament regelmatig te herzien, zeker na belangrijke levensgebeurtenissen zoals een huwelijk, echtscheiding, geboorte van kinderen of kleinkinderen, grote financiële veranderingen of een verhuizing naar het buitenland. Je kunt een datum op het document zelf vermelden en daarnaast periodiek een korte verklaring ondertekenen dat je het document hebt herzien en dat het nog steeds je wensen weergeeft.

Vraag 47: Wat is het verschil tussen een levenstestament en een zorgverklaring?

Een zorgverklaring is een specifieke wilsverklaring waarin je je wensen vastlegt met betrekking tot medische behandelingen en verzorging. Een levenstestament is veel breder en omvat naast medische wensen ook financiële volmachten en persoonlijke voorkeuren voor allerlei aspecten van je leven. Je kunt zeggen dat een zorgverklaring een onderdeel kan zijn van een levenstestament, maar ook als apart document kan bestaan. Een zorgverklaring is vaak minder formeel dan een levenstestament en wordt niet per se bij de notaris opgesteld. Het is vooral gericht op zorgverleners en artsen, terwijl een levenstestament ook relevant is voor banken, verzekeraars en andere instanties. Beiden hebben als doel om je wensen te respecteren als je zelf niet meer in staat bent om deze kenbaar te maken. Als je specifieke medische wensen hebt maar geen uitgebreide financiële

regelingen nodig vindt, kan een zorgverklaring voldoende zijn. Heb je ook financiële zaken te regelen, dan is een volledig levenstestament aan te raden. In dat geval kan de zorgverklaring daarin worden opgenomen of als aanvulling dienen, bijvoorbeeld als document dat je bij je draagt of dat in je medisch dossier wordt opgenomen.

Vraag 48: Hoe verhoudt een levenstestament zich tot een bestaande huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden?

Huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden regelen primair de vermogensrechtelijke verhouding tussen partners tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap en bij echtscheiding. Een levenstestament richt zich daarentegen op de situatie waarin je wilsonbekwaam wordt. Beide documenten kunnen naast elkaar bestaan en hebben verschillende functies. Als je huwelijkse voorwaarden hebt, is het belangrijk om je levenstestament hierop af te stemmen. In sommige huwelijkse voorwaarden staan bepalingen over wat er gebeurt als één van de partners wilsonbekwaam wordt, bijvoorbeeld dat de andere partner bepaalde bevoegdheden krijgt. Je levenstestament moet niet in strijd zijn met deze bepalingen. Andersom kunnen bepalingen in je levenstestament invloed hebben op de uitvoering van je huwelijkse voorwaarden, bijvoorbeeld als je je partner uitsluit als gevolmachtigde terwijl deze in de huwelijkse voorwaarden wel bepaalde rechten heeft. Het is daarom verstandig om je notaris te informeren over je huwelijkse voorwaarden als je een levenstestament opstelt. De notaris kan beide documenten naast elkaar leggen en zorgen voor een coherente regeling die juridisch sluitend is en aansluit bij je wensen.

Vraag 49: Wat zijn de meest voorkomende fouten bij het opstellen van een levenstestament?

Bij het opstellen van een levenstestament worden regelmatig dezelfde fouten gemaakt. Een veel voorkomende fout is het aanwijzen van een gevolmachtigde zonder reserve- of opvolgend gevolmachtigden. Als je gevolmachtigde onverwacht uitvalt, is er dan niemand die kan overnemen. Een andere veelgemaakte fout is het gebruik van vage of dubbelzinnige formuleringen, waardoor er later discussie kan ontstaan over wat je precies bedoelde. Sommige mensen geven hun gevolmachtigde te weinig bevoegdheden, waardoor deze niet effectief kan handelen, of juist te veel vrijheid zonder duidelijke kaders of controlemechanismen. Ook wordt vaak vergeten om alle relevante personen en instanties te informeren over het bestaan van het levenstestament. Een andere fout is het niet regelmatig updaten van het document, waardoor het niet meer aansluit bij je huidige situatie of bij gewijzigde wetgeving. Soms worden belangrijke onderdelen vergeten, zoals een digitale volmacht of instructies voor huisdieren. Tenslotte stellen sommige mensen een levenstestament op zonder deskundig advies, waardoor het document juridische gebreken kan vertonen of niet volledig aansluit bij hun specifieke situatie. Het inschakelen van een notaris met expertise op dit gebied kan veel van deze fouten voorkomen.

Vraag 50: Hoe kan ik mijn dierbaren voorbereiden op hun rol in mijn levenstestament?

Het voorbereiden van je dierbaren op hun rol in je levenstestament is essentieel voor een soepele uitvoering van je wensen. Begin met open gesprekken over je beslissingen en de redenen

daarachter, vooral met degenen die je als gevolmachtigde hebt aangewezen of die op een andere manier betrokken zijn. Geef je gevolmachtigde een volledige kopie van je levenstestament en neem de tijd om de inhoud samen door te nemen. Zorg ervoor dat ze begrijpen wat er van hen verwacht wordt en wanneer hun rol ingaat. Informeer hen over de locatie van belangrijke documenten, sleutels, wachtwoorden en contactgegevens van relevante adviseurs zoals je notaris, accountant en arts. Maak een overzicht van je bezittingen, schulden, verzekeringen en andere financiële zaken en houd dit actueel. Deel je persoonlijke waarden en overtuigingen die ten grondslag liggen aan de keuzes in je levenstestament, zodat je gevolmachtigde in jouw geest kan handelen bij onvoorziene situaties. Nodig je gevolmachtigde uit bij relevante gesprekken met je notaris, arts of financieel adviseur. Houd regelmatig evaluatiegesprekken om veranderingen in je wensen of hun bereidheid te bespreken. Door deze voorbereiding creëer je duidelijkheid en vertrouwen, wat de kans vergroot dat je wensen worden gerespecteerd als je zelf geen beslissingen meer kunt nemen.

Handige Checklist voor je Levenstestament

Vorbereidingen

- ☐ Overweeg je persoonlijke situatie en wensen
- ☐ Verzamel belangrijke documenten (ID, huwelijksakte, eigendomsbewijzen, etc.)
- ☐ Maak een lijst van je bezittingen en schulden
- ☐ Maak een lijst van je bankrekeningen en verzekeringen
- ☐ Verzamel contactgegevens van belangrijke personen (artsen, adviseurs, etc.)
- ☐ Bepaal je medische wensen en voorkeuren
- ☐ Denk na over je digitale bezittingen en accounts

Selectie van gevolmachtigden

- ☐ Maak een lijst van mogelijke gevolmachtigden
- ☐ Bepaal wie je eerste keuze is voor financiële zaken
- ☐ Bepaal wie je eerste keuze is voor medische beslissingen
- ☐ Selecteer reserve-gevolmachtigden
- ☐ Bespreek je keuze met je beoogde gevolmachtigden
- ☐ Bespreek je wensen en verwachtingen met je gevolmachtigden

Financiële zaken

- ☐ Bepaal welke financiële bevoegdheden je wilt verlenen
- ☐ Stel grenzen vast voor uitgaven/investeringen (indien gewenst)
- ☐ Bepaal of je gevolmachtigde schenkingen mag doen
- ☐ Overweeg regelingen voor je woning en andere onroerend goed
- ☐ Maak afspraken over de administratie van je financiën
- ☐ Overweeg controlemechanismen (verantwoordingsplicht, toestemming van derden)

Medische zaken

- ☐ Leg je wensen vast voor levensverlengende behandelingen
- ☐ Bepaal je standpunt over reanimatie
- ☐ Overweeg je wensen voor orgaandonatie
- ☐ Geef aan welke behandelingen je wel/niet wilt ondergaan
- ☐ Beschrijf wat voor jou kwaliteit van leven betekent
- ☐ Bepaal je wensen voor pijnbestrijding en palliatieve zorg
- ☐ Overweeg je standpunt over euthanasie en leg dit vast

Persoonlijke zorg

- ☐ Beschrijf je wensen voor dagelijkse verzorging
- ☐ Leg vast waar je wilt wonen als je hulpbehoevend wordt
- ☐ Geef je voorkeuren aan voor sociale activiteiten en bezoek
- ☐ Maak afspraken over huisdieren
- ☐ Beschrijf je wensen voor kleding, uiterlijk en persoonlijke hygiëne
- ☐ Geef aan welke hobby's en activiteiten je wilt blijven doen

Digitale zaken

- ☐ Maak een lijst van je digitale accounts en wachtwoorden
- ☐ Geef aan wie toegang mag hebben tot welke accounts
- ☐ Bepaal wat er met je sociale media moet gebeuren
- ☐ Leg vast hoe je e-mail beheerd moet worden
- ☐ Overweeg toegang tot digitale foto's en documenten
- ☐ Bepaal wat er moet gebeuren met online abonnementen

Ondernemingszaken (indien van toepassing)

- ☐ Beschrijf hoe je bedrijf beheerd moet worden
- ☐ Bepaal wie beslissingsbevoegdheid krijgt
- ☐ Leg vast wat er met je bedrijf moet gebeuren (voortzetten/verkoppen)
- ☐ Maak afspraken over samenwerking met eventuele compagnons
- ☐ Overleg met je accountant of bedrijfsadviseur

Juridische afhandeling

- ☐ Maak een afspraak met een notaris
- ☐ Bespreek alle wensen en keuzes met je notaris
- ☐ Laat een conceptversie maken en controleer deze grondig
- ☐ Onderteken het levenstestament bij de notaris
- ☐ Zorg dat het levenstestament wordt geregistreerd in het CLTR
- ☐ Verkrijg voldoende gewaarmerkte kopieën

Communicatie en opslag

- ☐ Informeer je gevolmachten over hun rol en bevoegdheden
- ☐ Informeer andere belangrijke personen over het bestaan van je levenstestament
- ☐ Bewaar het originele document op een veilige plaats
- ☐ Geef kopieën aan je gevolmachten
- ☐ Informeer je huisarts over je medische wensen
- ☐ Informeer relevante financiële instellingen
- ☐ Noteer waar je levenstestament bewaard wordt op een kaartje in je portemonnee

Actueel houden

- ☐ Zet een herinnering in je agenda om je levenstestament elke 3-5 jaar te herzien
- ☐ Herzie je levenstestament na belangrijke levensgebeurtenissen (huwelijk, scheiding, geboorte)
- ☐ Update je lijsten met bezittingen, accounts en contactpersonen regelmatig
- ☐ Herbevestig regelmatig je medische wensen
- ☐ Controleer of je gevolmachten nog steeds beschikbaar en geschikt zijn
- ☐ Blijf op de hoogte van relevante wetswijzigingen

Voorbeeldformuleringen voor je Levenstestament

Let op: Deze voorbeeldformuleringen zijn bedoeld als inspiratie. Voor een rechtsgeldig levenstestament is het belangrijk om een notaris te raadplegen die de formuleringen kan aanpassen aan jouw persoonlijke situatie.

1. Aanwijzing van gevolmachten

Primaire gevolmachtigde

"Hierbij wijs ik, [JOUW NAAM], geboren op [GEBORTE DATUM] te [GEBORTE PLAATS], mijn [RELATIE] [NAAM GEVOLMACHTIGDE], geboren op [GEBORTE DATUM] te [GEBORTE PLAATS], aan als mijn gevolmachtigde om namens mij beslissingen te nemen over

mijn financiële, medische en persoonlijke aangelegenheden wanneer ik zelf niet meer in staat ben om deze beslissingen te nemen of mijn wil te uiten."

Reserve-gevolmachtigde

"Indien [NAAM PRIMAIRE GEVOLMACHTIGDE] niet in staat of bereid is om als mijn gevolmachtigde op te treden, wijs ik [NAAM RESERVE GEVOLMACHTIGDE], geboren op [GEBORTE DATUM] te [GEBORTE PLAATS], aan als mijn reserve-gevolmachtigde met dezelfde bevoegdheden."

Verschillende gevolmachtigden voor verschillende zaken

"Voor mijn financiële aangelegenheden wijs ik [NAAM] aan als gevolmachtigde. Voor mijn medische en persoonlijke zorg wijs ik [NAAM] aan als gevolmachtigde."

Gezamenlijke gevolmachtigden

"Ik wijs [NAAM 1] en [NAAM 2] gezamenlijk aan als mijn gevolmachtigden. Zij dienen samen te handelen en consensus te bereiken over beslissingen die namens mij genomen worden. Bij verschil van mening is de stem van [NAAM] doorslaggevend."

2. Ingangsdatum en vaststelling wilsonbekwaamheid

Directe ingang

"Deze volmacht gaat direct in na ondertekening en blijft van kracht als ik wilsonbekwaam word."

Ingang bij wilsonbekwaamheid

"Deze volmacht gaat in op het moment dat ik wilsonbekwaam word. De wilsonbekwaamheid dient te worden vastgesteld door mijn huisarts [NAAM] of een andere behandelend arts, in overleg met mijn gevolmachtigde."

Specifieke vaststelling van wilsonbekwaamheid

"Mijn wilsonbekwaamheid dient te worden vastgesteld door twee onafhankelijke artsen, waarvan tenminste één specialist in de ouderengeneeskunde of een vergelijkbaar specialisme. De beoordeling dient schriftelijk te worden vastgelegd."

3. Financiële volmacht

Algemene financiële volmacht

"Ik geef mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om al mijn financiële zaken te behartigen, waaronder maar niet beperkt tot: het beheren van mijn bankrekeningen, het betalen van rekeningen, het doen van belastingaangifte, het onderhouden van contact met financiële instellingen, en het nemen van beslissingen over mijn bezittingen en investeringen."

Beperkte financiële volmacht

"Ik geef mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om mijn dagelijkse financiële zaken te behartigen, waaronder het betalen van rekeningen en het doen van gewone uitgaven tot een maximum van € [BEDRAG] per maand. Voor uitgaven boven dit bedrag of voor beslissingen over investeringen, aan- of verkoop van onroerend goed, of het aangaan van leningen is toestemming nodig van [NAAM]."

Schenkingsvolmacht

"Ik geef mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om namens mij schenkingen te doen aan mijn kinderen en kleinkinderen, tot een maximum van € [BEDRAG] per persoon per jaar, binnen de grenzen van de jaarlijkse belastingvrije schenkingsvrijstelling. Deze schenkingen mogen alleen worden gedaan als er voldoende vermogen overblijft voor mijn eigen verzorging en levensonderhoud, naar het oordeel van mijn gevolmachtigde."

Verkoop woning

"Ik geef mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om mijn woning te verkopen als ik permanent naar een zorginstelling verhuis. De opbrengst dient te worden gebruikt voor mijn verzorging en, indien mogelijk, voor het waarborgen van mijn comfort en welzijn in de zorginstelling."

4. Medische volmacht

Algemene medische volmacht

"Ik geef mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om namens mij beslissingen te nemen over mijn medische behandeling en verzorging, in overleg met mijn behandelend arts, wanneer ik zelf niet meer in staat ben om deze beslissingen te nemen."

Verklaring over levensverlengende behandelingen

"Het is mijn uitdrukkelijke wens dat er geen levensverlengende behandelingen worden toegepast als er geen redelijk uitzicht meer is op herstel of een aanvaardbare kwaliteit van leven. Onder levensverlengende behandelingen versta ik onder andere kunstmatige beademing, nierdialyse en sondevoeding. Ik wil wel altijd adequate pijnbestrijding en comfort-bevorderende zorg ontvangen."

Reanimatieverklaring

"Het is mijn uitdrukkelijke wens om niet gereanimeerd te worden in geval van een hartstilstand of ademhalingsstilstand. Deze wens geldt in alle omstandigheden, zowel thuis als in het ziekenhuis of elders."

Euthanasiewens

"In geval van ondraaglijk en uitzichtloos lijden, of bij een onomkeerbare aandoening die leidt tot ernstige dementie, verzoek ik om euthanasie overeenkomstig de Nederlandse euthanasiewetgeving. Ik ben mij ervan bewust dat artsen niet verplicht zijn om euthanasie uit te voeren en dat aan alle zorgvuldigheidseisen van de wet moet worden voldaan. Ik verzoek mijn gevolmachtigde om mijn wens in dezen te ondersteunen."

Orgaandonatie

"Ik wil na mijn overlijden mijn organen en weefsels beschikbaar stellen voor transplantatie. Mijn gevolmachtigde is bevoegd om de benodigde toestemming hiervoor te geven."

5. Persoonlijke zorg en wonen

Woonwensen

"Het is mijn nadrukkelijke wens om zo lang mogelijk thuis te blijven wonen, met de nodige aanpassingen en thuiszorg indien nodig. Mijn gevolmachtigde is bevoegd om hiervoor de nodige regelingen te treffen en overeenkomsten aan te gaan."

Verhuizing naar zorginstelling

"Als het niet langer verantwoord is dat ik thuis woon, geef ik mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om een geschikte zorginstelling voor mij te zoeken en de nodige overeenkomsten aan te gaan. Mijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalige woonvorm met voldoende privacy en mogelijkheden voor sociale activiteiten."

Persoonlijke verzorging

"Ik hecht waarde aan mijn persoonlijke verzorging en uiterlijk. Ik wil graag dat mijn haar regelmatig wordt verzorgd door een kapper, dat ik mijn eigen kleding kan blijven dragen, en dat er aandacht wordt besteed aan mijn persoonlijke hygiëne volgens mijn gewoonten."

Sociale contacten

"Het is belangrijk voor mij om contact te houden met mijn familie en vrienden. Ik verzoek mijn gevolmachtigde om regelmatige bezoeken te faciliteren en mij te helpen deelnemen aan sociale activiteiten zolang mijn conditie dit toelaat."

6. Digitale zaken

Algemene digitale volmacht

"Ik geef mijn gevolmachtigde toegang tot al mijn digitale accounts, waaronder e-mail, sociale media, online bankieren, en cloud-opslag. Mijn gevolmachtigde mag namens mij berichten plaatsen, communiceren met contacten, en beslissingen nemen over het voortzetten of beëindigen van accounts."

Specifieke wensen voor sociale media

"Als ik wilsonbekwaam word, wil ik dat mijn Facebook-account actief blijft zodat vrienden en familie foto's en berichten kunnen blijven delen. Mijn gevolmachtigde mag berichten plaatsen namens mij, maar dient duidelijk aan te geven dat hij/zij namens mij schrijft. Als ik kom te overlijden, wil ik dat mijn account wordt omgezet in een herdenkingspagina."

E-mail en communicatie

"Mijn gevolmachtigde mag mijn e-mailaccounts beheren, e-mails lezen en beantwoorden, en belangrijke contacten informeren over mijn situatie. Persoonlijke of vertrouwelijke e-mails dienen met respect voor mijn privacy te worden behandeld."

7. Zakelijke belangen

Bedrijfsvolmacht

"Ik geef mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om mijn bedrijf [NAAM BEDRIJF] te beheren als ik dat zelf niet meer kan. Dit omvat alle noodzakelijke handelingen voor de normale bedrijfsvoering, waaronder het onderhouden van contacten met klanten en leveranciers, het doen van betalingen, en het aansturen van personeel."

Verkoop bedrijf

"Als ik langer dan [PERIODE] niet in staat ben om mijn bedrijf te leiden, geef ik mijn gevolmachtigde de bevoegdheid om mijn bedrijf te verkopen tegen een redelijke marktwaarde, na raadpleging van een onafhankelijke bedrijfswaardeerder."

8. Huisdieren

Zorg voor huisdieren

"Ik verzoek mijn gevolmachtigde om zorg te dragen voor mijn huisdier(en), [NAMEN EN SOORTEN HUISDIEREN]. Als het niet mogelijk is dat mijn huisdier(en) bij mij blijven, verzoek ik mijn gevolmachtigde om een liefdevol nieuw thuis voor hen te vinden, bij voorkeur bij [NAAM] of een vergelijkbaar geschikt persoon."

Financiële voorziening voor huisdieren

"Voor de verzorging van mijn huisdier(en) mag mijn gevolmachtigde maandelijks tot € [BEDRAG] besteden aan voeding, medische zorg en andere noodzakelijke behoeften."

9. Controlemechanismen

Verantwoordingsplicht

"Mijn gevolmachtigde dient jaarlijks verantwoording af te leggen over het financiële beheer aan [NAAM], door middel van een overzicht van inkomsten, uitgaven en de stand van mijn vermogen."

Vier-ogen-principe

"Voor financiële transacties boven € [BEDRAG] of voor verkoop van onroerend goed dient mijn gevolmachtigde vooraf goedkeuring te verkrijgen van [NAAM]."

10. Slotbepalingen

Beloning gevolmachtigde

"Mijn gevolmachtigde heeft recht op een redelijke vergoeding voor zijn/haar werkzaamheden, gebaseerd op de tijd die hij/zij besteedt aan het behartigen van mijn belangen. Deze vergoeding bedraagt € [BEDRAG] per uur, met een maximum van € [BEDRAG] per maand."

Herroeping eerdere volmachten

"Met deze volmacht herroep ik alle eerder door mij verleende volmachten met betrekking tot de hierboven genoemde aangelegenheden."

Geldigheidsduur

"Deze volmacht blijft van kracht tot mijn overlijden of tot ik deze herroep, ongeacht eventuele perioden van herstel van wilsbekwaamheid."

Veelgemaakte Fouten bij het Opstellen van een Levenstestament

1. Alleen één gevolmachtigde aanwijzen

De fout:

Veel mensen wijzen slechts één gevolmachtigde aan zonder reserve-gevolmachtigden te benoemen.

Waarom dit een probleem is:

Als je gevolmachtigde onverwacht overlijdt, zelf ziek wordt of om andere redenen de taak niet kan uitvoeren, is er niemand die namens jou kan handelen. Dit kan leiden tot een rechtelijke procedure om alsnog een bewindvoerder of mentor aan te wijzen.

De oplossing:

Wijs altijd minstens één reserve-gevolmachtigde aan die kan overnemen als je eerste keuze uitvalt.

2. Een ongeschikte gevolmachtigde kiezen

De fout:

De gevolmachtigde kiezen op basis van emotionele verbondenheid in plaats van geschiktheid voor de taak.

Waarom dit een probleem is:

Niet iedereen is geschikt om complexe financiële beslissingen te nemen of moeilijke medische keuzes te maken. Soms is de meest geliefde persoon niet de beste keuze voor deze verantwoordelijkheden.

De oplossing:

Kies gevolmachtigden op basis van hun capaciteiten, betrouwbaarheid en bereidheid om de taak op zich te nemen. Overweeg om verschillende personen aan te wijzen voor verschillende aspecten (financieel, medisch, persoonlijk).

3. Vage of te algemene formuleringen gebruiken

De fout:

Wensen en instructies te vaag formuleren, zoals "Ik wil geen zinloos medisch handelen" of "Mijn gevolmachtigde mag mijn financiën beheren".

Waarom dit een probleem is:

Vage formuleringen zijn voor meerdere interpretaties vatbaar en kunnen leiden tot onzekerheid of conflicten over wat je precies bedoelde.

De oplossing:

Wees zo specifiek en concreet mogelijk. Beschrijf precies welke behandelingen je wel of niet wilt, en welke specifieke financiële handelingen je gevolmachtigde mag verrichten.

4. Geen grenzen of controlemechanismen inbouwen

De fout:

De gevolmachtigde onbeperkte bevoegdheden geven zonder enige vorm van toezicht of controle.

Waarom dit een probleem is:

Zelfs de meest betrouwbare persoon kan fouten maken of in de verleiding komen om misbruik te maken van zijn of haar positie, vooral als er grote geldbedragen in het spel zijn.

De oplossing:

Bouw controlemechanismen in, zoals een verantwoordingsplicht aan een derde persoon, limieten voor bepaalde uitgaven, of een vier-ogen-principe waarbij twee personen samen moeten handelen voor belangrijke beslissingen.

5. Geen rekening houden met familiedynamiek

De fout:

De gevolgen van bepaalde keuzes voor familierelaties onderschatten, zoals één kind aanwijzen als gevolmachtigde zonder de anderen te betrekken.

Waarom dit een probleem is:

Dit kan leiden tot wantrouwen, jaloezie en familieconflicten op een moment dat iedereen al onder emotionele druk staat.

De oplossing:

Bespreek je keuzes open met alle betrokkenen. Overweeg om meerdere familieleden te betrekken, bijvoorbeeld door een systeem van gezamenlijke besluitvorming of door verschillende personen verschillende verantwoordelijkheden te geven.

6. Het levenstestament niet actualiseren

De fout:

Het levenstestament eenmalig opstellen en vervolgens jaren niet meer herzien.

Waarom dit een probleem is:

Levenssituaties veranderen, relaties veranderen, en wetgeving verandert. Een verouderd levenstestament kan niet meer aansluiten bij je huidige wensen of situatie.

De oplossing:

Evalueer je levenstestament minimaal elke 3-5 jaar, en in ieder geval na belangrijke levensgebeurtenissen zoals een huwelijk, echtscheiding, geboorte van kinderen of kleinkinderen, of een grote financiële verandering.

7. Belangrijke aspecten vergeten

De fout:

Alleen aan de grote zaken denken (zoals financiën en medische beslissingen) en andere belangrijke aspecten vergeten.

Waarom dit een probleem is:

Een onvolledig levenstestament kan leiden tot situaties waarin er geen duidelijke richtlijnen zijn voor bepaalde beslissingen.

De oplossing:

Zorg voor een compleet levenstestament dat alle relevante aspecten omvat, zoals digitale bezittingen, huisdieren, persoonlijke verzorging, sociale contacten, en specifieke wensen voor dagelijkse zorg.

8. Zelf een levenstestament opstellen zonder deskundig advies

De fout:

Een levenstestament opstellen zonder hulp van een notaris of juridisch adviseur om kosten te besparen.

Waarom dit een probleem is:

Zelfopgestelde documenten kunnen juridische gebreken vertonen, niet voldoen aan de wettelijke vereisten, of niet geaccepteerd worden door banken, zorginstellingen en andere instanties.

De oplossing:

Raadpleeg altijd een notaris voor het opstellen van je levenstestament. De kosten wegen op tegen de zekerheid dat het document rechtsgeldig is en geaccepteerd wordt.

9. Gevolmachtigden niet goed informeren

De fout:

Gevolmachtigden niet of onvoldoende informeren over hun rol, taken en je persoonlijke wensen.

Waarom dit een probleem is:

Als gevolmachtigden niet goed weten wat er van hen verwacht wordt of waar ze informatie kunnen vinden, kunnen ze niet effectief handelen als dat nodig is.

De oplossing:

Besprek uitgebreid met je gevolmachtigden wat hun rol inhoudt, waar ze belangrijke documenten

kunnen vinden, en wat je specifieke wensen zijn. Geef hen kopieën van je levenstestament en andere relevante documenten.

10. Medische wensen niet bespreken met artsen

De fout:

Medische wensen alleen in het levenstestament vastleggen zonder ze met je huisarts of specialisten te bespreken.

Waarom dit een probleem is:

Artsen zijn niet automatisch op de hoogte van je levenstestament. Bovendien kunnen sommige medische wensen onrealistisch of medisch niet uitvoerbaar zijn.

De oplossing:

Bespreek je medische wensen met je huisarts en laat een kopie van het relevante deel van je levenstestament toevoegen aan je medisch dossier. Vraag of je wensen medisch realistisch zijn.

11. Alleen denken aan totale wilsonbekwaamheid

De fout:

Alleen regelingen treffen voor volledige wilsonbekwaamheid, zonder rekening te houden met gedeeltelijke of tijdelijke wilsonbekwaamheid.

Waarom dit een probleem is:

Wilsonbekwaamheid is vaak geen zwart-wit situatie. Je kunt nog wel bepaalde beslissingen kunnen nemen, maar andere niet meer. Of je kunt tijdelijk wilsonbekwaam zijn door een ongeval of ziekte.

De oplossing:

Neem in je levenstestament ook regelingen op voor gedeeltelijke of tijdelijke wilsonbekwaamheid. Beschrijf onder welke omstandigheden bepaalde volmachten in werking treden.

12. Geen rekening houden met de kosten van zorg

De fout:

Uitgebreide wensen voor zorg en huisvesting opnemen zonder rekening te houden met de financiële haalbaarheid.

Waarom dit een probleem is:

Sommige zorgwensen zijn zeer kostbaar en mogelijk niet haalbaar met je beschikbare financiële middelen, vooral als de zorg langdurig nodig is.

De oplossing:

Bespreek met een financieel adviseur wat de kosten zijn van verschillende zorgscenario's en of je financiële situatie toereikend is. Overweeg een verzekering voor langdurige zorg of pas je wensen aan aan wat realistisch haalbaar is.

13. De schenkingsvolmacht vergeten

De fout:

Geen expliciete schenkingsvolmacht opnemen, of deze te vaag formuleren.

Waarom dit een probleem is:

Zonder expliciete schenkingsvolmacht mag een gevolmachtigde geen schenkingen doen van jouw vermogen, zelfs niet als dit fiscaal voordelig zou zijn of als dit altijd je gewoonte was.

De oplossing:

Neem een duidelijke schenkingsvolmacht op waarin je precies vastlegt wie welke bedragen mag ontvangen, met welke frequentie, en onder welke voorwaarden.

14. Het levenstestament niet registreren

De fout:

Het levenstestament niet laten registreren in het Centraal Levenstementenregister (CLTR).

Waarom dit een probleem is:

Zonder registratie in het CLTR kunnen notarissen, rechters en bepaalde instanties niet controleren of je een levenstestament hebt, wat kan leiden tot het onnodig aanstellen van een bewindvoerder.

De oplossing:

Zorg ervoor dat je notaris je levenstestament registreert in het CLTR. Dit gebeurt meestal automatisch, maar check voor de zekerheid of dit is gebeurd.

15. Betrokkenen niet informeren over het bestaan van het levenstestament

De fout:

Het bestaan van je levenstestament niet communiceren aan relevante personen en instanties.

Waarom dit een probleem is:

Als niemand weet dat je een levenstestament hebt of waar het te vinden is, kan het gebeuren dat er toch een bewindvoerder wordt aangesteld of dat er beslissingen worden genomen die niet stroken met je wensen.

De oplossing:

Informeer je naasten, huisarts, financiële instellingen en andere relevante partijen over het bestaan van je levenstestament. Geef kopieën aan je gevolmachtigden en vertel hen waar het origineel bewaard wordt.

16. Veronderstellen dat je partner automatisch beslissingen mag nemen

De fout:

Aannemen dat je partner automatisch alle beslissingen voor je mag nemen als je wilsonbekwaam wordt, zonder dit formeel te regelen.

Waarom dit een probleem is:

Ook partners hebben in veel gevallen een formele volmacht nodig om bepaalde handelingen te kunnen verrichten, vooral bij financiële instellingen en voor ingrijpende medische beslissingen.

De oplossing:

Stel ook een levenstestament op als je getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap hebt. Wijs je partner formeel aan als gevolmachtigde als dat je wens is.

17. Digitale bezittingen vergeten

De fout:

Geen regeling treffen voor digitale bezittingen zoals online accounts, sociale media, foto's in de cloud, cryptovaluta, etc.

Waarom dit een probleem is:

Zonder toegang tot je digitale bezittingen kunnen waardevolle bestanden verloren gaan of kunnen accounts actief blijven terwijl dat niet de bedoeling is.

De oplossing:

Neem een digitale paragraaf op in je levenstestament waarin je vastlegt wie toegang krijgt tot welke accounts en wat ermee moet gebeuren. Houd een actuele lijst bij van accounts en inloggegevens op een veilige plaats.

18. Te veel details over financiën in het levenstestament zelf

De fout:

Gedetailleerde financiële informatie zoals rekeningnummers, wachtwoorden, of de exacte omvang van beleggingen in het levenstestament zelf opnemen.

Waarom dit een probleem is:

Het levenstestament kan in meerdere handen komen, wat een veiligheidsrisico kan vormen. Bovendien veranderen deze gegevens regelmatig, waardoor het document snel verouderd raakt.

De oplossing:

Verwijs in je levenstestament naar een aparte, beveiligde locatie waar deze informatie wordt bewaard en die alleen toegankelijk is voor je gevolmachtigde(n).

19. De gevolmachtigde te veel beperken

De fout:

De gevolmachtigde zodanig beperken met voorwaarden en toestemmingsvereisten dat deze niet effectief kan handelen.

Waarom dit een probleem is:

Te veel beperkingen kunnen leiden tot vertragingen en complicaties bij beslissingen die soms snel genomen moeten worden, vooral in medische situaties.

De oplossing:

Zoek een goede balans tussen noodzakelijke controlemechanismen en voldoende flexibiliteit om effectief te kunnen handelen. Zorg dat je gevolmachtigde in crisissituaties snel kan beslissen.

20. Geen aandacht besteden aan persoonlijke wensen voor dagelijks leven

De fout:

Alleen financiële en medische zaken regelen, zonder aandacht voor persoonlijke voorkeuren in het dagelijks leven.

Waarom dit een probleem is:

Kwaliteit van leven gaat ook over dagelijkse gewoonten, sociale contacten, hobby's en persoonlijke verzorging. Zonder richtlijnen hierover kan je gevolmachtigde niet weten wat voor jou belangrijk is.

De oplossing:

Neem in je levenstestament ook wensen op over je dagelijks leven, zoals welke activiteiten je wilt blijven doen, hoe je verzorgd wilt worden, en welke sociale contacten je wilt onderhouden.